

Uz sākumlapu>Tiesāšanās procedūras>Civillietas>Procedūru termiņi

Procedūru termiņi

Igaunija

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Nosakot procesuālos termiņus, attiecībā uz laika ierobežojumiem un izpildi ir piemērojamas Civilt kodeksa Vispārējās daļas (*tsiviliseadustiku üldosa seadus, TsÜS*) normas, ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi. Saskaņā ar *TsÜS* 134. panta 2. punktu termiņš tiek noteikts gados, mēnešos, nedēļās, dienās, stundās vai tsākās laika vienībās, vai arī attiecībā uz notikumu, kas noteikti notiks. Laika atskaite sākas nākamajā dienā pēc kalendārās dienas vai notikuma, kas ir norādīts kā termiņa sākuma brīdis, un beidzas izpildes termiņa dienā. Ja izpildes termiņš ir izteikts dienās vai ilgākās laika vienībās, tad tas beidzas plkst. 24.00 izpildes termiņa pēdējā dienā, ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi. Nodoma paziņojums, kas noteiktā laika periodā ir jānodod personai, kura veic saimniecisku vai profesionālu darbību, ir jānodod šai personai, un jebkāda rīcība, kas jāveic noteiktā termiņā attiecībā uz šo personu, ir jāveic ne vēlāk kā izpildes termiņa pēdējā dienā līdz ierastās darba dienas beigām vietā, kurā jānodod nodoma paziņojums vai jāveic darbība. Ja procesuālā darbība veicama tiesas telpās, tad uzskatāms, ka termiņš beidzas tad, kad beidzas tiesas darba diena.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Brīvdienas ir noteiktas Valsts svētku un valsts nozīmes atzīmējamo dienu likumā (*pühade ja tähtpäevade seadus*) (stājās spēkā 1998. gada 23. februārī).

Brīvdienas ir:

- 1) 24. februāris — Neatkarības diena un Igaunijas Republikas gadadiena;
- 2) 1.janvāris — Jaungada diena;
- 3) Lielā piektdiena;
- 4) Lieldienu svētdiena;
- 5) 1. maijs — Maija svētki;
- 6) Vasarsvētki;
- 7) 23. jūnijs — Uzvaras diena;
- 8) 24. jūnijs — Vasaras saulgrieži;
- 9) 20. augusts — Neatkarības atjaunošanas gadadiena;
- 10) 24. decembris — Ziemassvētku vakars;
- 11) 25. decembris — Ziemassvētki;
- 12) 26. decembris — Otrie Ziemassvētki.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa (*tsiviilkohtumenetluse seadustik, TsMS*) 65. panta 1. punktu *TsÜS* normas attiecībā uz laika ierobežojumiem un izpildi ir piemērojamas, aprēķinot procesuālos termiņus, ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

TsÜS 135. panta 1. punktā ir ietverts vispārējais noteikums, kas paredz, ka termiņa laika atskaite sākas nākamajā dienā pēc kalendārās dienas vai notikuma, kas norādīts kā termiņa sākums, ja vien tiesību aktos vai līgumā nav noteikts citādi. Tiesas noteikta termiņa atskaite sākas nākamajā dienā pēc tam, kad tiek oficiāli izsniegts dokuments, kurā ir norādīts termiņš, ja vien, nosakot termiņu, nav noteikts citādi. Ja dokuments nav oficiāli izsniegts, termiņa atskaite sākas, tiklīdz ir saņemts paziņojums par termiņa noteikšanu (*TsMS* 63. pants).

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Nē. Civilprocesa kodeksā paredzēts, ka tiesas noteikta termiņa atskaite sākas nākamajā dienā pēc tam, kad procesuālais dokuments ir oficiāli izsniegts. Tas attiecas uz visām dokumentu oficiālās iesniegšanas metodēm.

6 Ja termiņa rītējums sākas ar kādu notikumu, vai dienu, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Nē. Saskaņā ar *TsÜS* 135. panta 1. punktu termiņa laika atskaite sākas nākamajā dienā pēc kalendārās dienas vai notikuma, kas noteikts kā termiņa sākums, ja vien tiesību aktos vai līgumā nav noteikts citādi.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Saskaņā ar *TsÜS* 136. panta 9. punktu termiņa noteikšanas izpratnē viena diena ir laikposms no pusnakts līdz pusnaktij. Tādējādi, ja laika ierobežojums ir izteikts dienās, norādītais dienu skaits apzīmē kalendārās dienas.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Parasti procesuālie termiņi ir izteikti dienās.

Termiņš tiek izteikts mēnešos, ja, piemēram, pēc noteiktā termiņa beigām nevar iesniegt apelācijas sūdzību. Saskaņā ar *TsMS* 632. pantu apelācijas sūdzību var iesniegt 30 dienās pēc dienas, kad spriedums oficiāli izsniegts personai, kas tiesīga iesniegt apelācijas sūdzību, taču ne vēlāk kā piecus mēnešus pēc dienas, kad ir publiskots pirmās instances tiesas spriedums. Pēc tam, kad no sprieduma publiskošanas dienas ir pagājuši pieci mēneši, apelācijas sūdzību vairs iesniegt nevar, pat ja ir palikušas mazāk nekā 30 dienas līdz piecu mēnešu perioda beigām pēc sprieduma oficiālās izsniegšanas un publiskošanas dienas. Šis absolūtais ierobežojums ir noteikts, lai nodrošinātu juridisko noteiktību. Līdzīgs absolūtais piecu mēnešu ierobežojums apelācijas sūdzības iesniegšanai ir ieviests, piemēram, attiecībā uz apelācijas iesniegšanu pret nolēmumu vai kasācijas sūdzības iesniegšanu.

Gados izteikta termiņa piemērs ir termiņš prasībai par valsts nodevas vai nodrošinājuma atmaksu — prasības termiņš beidzas, kad ir pagājuši divi gadi kopš tā gada beigām, kurā nodrošinājums vai valsts nodeva ir samaksāta, taču tikai pēc tam, kad process ir beidzies un ir stājies spēkā spriedums. Tomēr tas ir prasības iesniegšanas beigu termiņš, nevis procesuālais laika ierobežojums, — šādu laikposmu nevar ne pagarināt, ne atjaunot.

Arī prasības termiņš ir izteikts gados. Arī tas nav procesuālais laika ierobežojums. Saskaņā ar *TsÜS* 143. pantu tiesa ņem vērā prasības termiņa beigas tikai pēc tās personas pieprasījuma, uz kuru attiecas pienākums.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Termiņš beidzas izpildes termiņa pēdējā dienā. Ja termiņš ir noteikts kā nedēļās izteikts laikposms, tad termiņa pēdējā diena ir šā laikposma pēdējās nedēļas attiecīgā diena. Ja termiņš ir noteikts kā mēnešos izteikts laikposms, tad termiņa pēdējā diena ir šā laikposma pēdējā mēneša attiecīgā diena. Ja

termiņš ir noteikts kā gados izteikts laikposms, tad termiņa pēdējā diena ir šā laikposma pēdējā gada attiecīgā mēneša attiecīgā diena. Ja termiņš ir noteikts kā mēnešos vai gados izteikts laikposms un termiņa pēdējā diena iekrīt mēnesī, kad nav šāda datuma, tad termiņa pēdējā diena ir šā mēneša pēdējā diena (*TsUS* 136. panta 2.–5. punkts).

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Jā. Civilkodeksa Vispārējās daļas 136. panta 8. punktā ir noteikts, ka gadījumā, ja nodoma paziņojuma vai pienākuma izpildes termiņa pēdējā diena ir valsts svētku diena vai cita brīvdiena, tad par termiņa pēdējo dienu ir uzskatāma nākamā darba diena pēc brīvdienas.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Atbilstoši *TsMS* 64. panta 1. punktam tiesa saskaņā ar pamatotu pieteikumu vai pēc savas iniciatīvas var pagarināt procesuālo laika ierobežojumu, ko tā ir noteikusi, ja pastāv pamatots iemesls to darīt. Laika ierobežojumu ar pretējās puses piekrišanu var pagarināt vairākkārt.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Apelācijas sūdzība ir jāiesniedz 30 dienās no dienas, kad spriedums ir oficiāli izsniegts apelantam, taču ne vēlāk kā piecos mēnešos no dienas, kad ir publiskots pirmās instances tiesas (*esimese astme kohus*) spriedums (*TsMS* 632. panta 1. punkts). Taču attiecībā uz šo vispārējo noteikumu ir iespējami vairāki izņēmumi:

1) ja, izskatot lietu, aprīnķa tiesa (*maakohus*) sprieduma rezolutīvajā daļā norāda, ka atbilstošās vispārpiemērojamās tiesību normas ir pretrunā Konstitūcijai (*põhiseadus*), un atsakās tās piemērot, apelācijas iesniegšanas termiņa laika atskaite nesākas, kamēr Augstākā tiesa (*Riigikohus*) konstitucionālā procesā nav pasludinājusi nolēmumu par vispārpiemērojamām tiesību normām, kas netika piemērotas;

2) ja apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņā lietā ir pieņemts papildu spriedums, apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņa laika atskaite sākas dienā, kad ir pieņemts papildu spriedums, tostarp attiecībā uz sākotnējo spriedumu. Ja spriedums tiek papildināts ar izlaisto daļu, neietverot aprakstošo daļu vai motīvu daļu, apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņa atskaite sākas dienā, kad tiek pasludināts pilnais spriedums.

Ja puses par to savstarpēji vienojas un informē tiesu, apelācijas iesniegšanas termiņu var saīsināt, bet to var arī pagarināt līdz pat pieciem mēnešiem no sprieduma publiskošanas dienas.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksu tiesa nosaka sēdes laiku uzreiz pēc tam, kad ir saņemts lūgumraksts vai pieteikums un atbilde uz to, vai arī pēc atbildes sniegšanas termiņa beigām. Tiesa var noteikt sēdes laiku arī pirms atbildes saņemšanas vai pirms atbildes sniegšanas termiņa beigām, ja var pieņemt, ka lietas izskatīšanai būs nepieciešama tiesas sēde neatkarīgi no atbildes, vai ja sēdes ielānošana ir pamatota, ņemot vērā apstākļus citu iemeslu dēļ. Ja tiesa nepieprasa atbildes sniegšanu, tā nosaka sēdes datumu nekavējoties pēc lūgumraksta vai pieteikuma saņemšanas. Ja iespējams, tiesa, nosakot sēdes laiku, saņem un apsver procesa dalībnieku viedokļus.

Tiesa var atcelt tiesas sēdi, mainīt tās laiku vai pārtraukt to vienīgi tad, ja tam ir pamatots iemesls (*TsMS* 352. panta 1. punkts).

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Ja process notiek saskaņā ar Igaunijas procesuālajām normām, persona nezaudē tiesības pagarināt procesuālos laika ierobežojumus vienīgi tāpēc, ka laika ierobežojumu var vai nevar pagarināt tajā vietā, kur šī persona ir par veikamo darbību uzzinājusi.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Ja procesuālā darbība netiek veikta savlaicīgi, procesa dalībniekam nav tiesību veikt procesuālo darbību vēlāk, izņemot gadījumu, ja tiesa atjauno likumā noteikto termiņu, pagarina tās noteikto termiņu vai izskata procesa dalībnieka iesniegto lūgumrakstu, pieteikumu, pierādījumu vai iebildumu. Šis nosacījums ir piemērojams neatkarīgi no tā, vai procesa dalībnieks iepriekš par to ir ticis brīdināts.

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Ja tiesa atbildētāja neierašanās dēļ ir pieņēmusi aizmugurisku spriedumu, atbildētājs var iesniegt pieteikumu, lai aizmuguriskais spriedums tiktu atcelts (*TsMS* 415. pants). Atbildētājs var iesniegt pieteikumu par to, lai aizmuguriski pieņemtais spriedums tiktu atcelts, ja atbildētāja bezdarbībai, kā rezultātā spriedums tika pieņemts aizmuguriski, ir pamatots iemesls. Gadījumā, ja puse nav atbildējusi uz prasību vai ieradies uz sēdi un nav paziņojusi par to tiesai, uzskatāms, ka pamatots iemesls ir, pirmkārt, satiksmes traucējumi, puses akūta saslimšana vai puses tuvinieka smaga akūta saslimšana, kā rezultātā puse nav atbildējusi uz prasību vai nav ieradies tiesā un nav nosūtījusi uz tiesu pārstāvi (422. panta 1. punkts).

Pieteikumu par aizmuguriska sprieduma atcelšanu var iesniegt neatkarīgi no tā, vai tam ir pamatots iemesls, šādos gadījumos:

1) gadījumā, kad uz prasību nav sniegta atbilde, — prasība ir bijusi oficiāli izsniegta atbildētājam vai tā pārstāvim kā citādi, nevis nododot to personiski pret parakstu vai elektroniski;

2) gadījumā, kad atbildētājs nav ieradies uz tiesas sēdi, — uzaicinājums ierasties tiesā ir bijis oficiāli izsniegts atbildētājam vai tā pārstāvim kā citādi, nevis nododot to personiski pret parakstu vai tiesas sēdē vai nosūtot elektroniski;

3) aizmugurisko spriedumu nedrīkstēja pieņemt saskaņā ar tiesību aktiem.

Pieteikumu par aizmuguriska sprieduma atcelšanu var iesniegt 30 dienās no dienas, kad aizmuguriskais spriedums tika oficiāli izsniegts. Ja aizmuguriskais spriedums tika oficiāli izsniegts ar publisku paziņojumu, pieteikumu par aizmuguriska sprieduma atcelšanu var iesniegt 30 dienās no dienas, kad atbildētājs uzzināja par aizmugurisko spriedumu vai kad tika uzsākts aizmuguriskā sprieduma izpildes process. Ja pret atbildētāju pēc procesa atkārtotas izskatīšanas ir pieņemts vēl viens aizmugurisks spriedums, atbildētājs var spriedumu pārsūdzēt vienīgi tad, ja to var pamatot ar faktu, ka nav pārbaudīts, vai ir izpildīti obligātie nosacījumi, lai spriedumu varētu pieņemt aizmuguriski.

Lapa atjaunināta: 10/01/2024

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.